

LISÄTEHTÄVÄT 5.1 SUORA VERRANNOLLISUUS

X1. Ratkaise verranto.

a) $\frac{x}{3} = \frac{8}{12}$ b) $\frac{4}{5} = \frac{6}{y}$

A2. Määritä x , kun tiedetään, että suureiden A ja B välillä on suora verrannollisuus.

a)

A	B
13	2
x	4

b)

A	B
245	x
539	77

A3. 8 kilom etrin lenkkikestää 48 m inuuttia. Kuinka kauan kestää 15 kilometrin lenkillä, kun nopeuden oletetaan pysyvän samana? Matka ja aika ovat suoraan verrannolliset vakionopeudella kuljettaessa.

4. Vuoden 2021 tammikuussa 30 eurolla sai 288,51 Ruotsin kruunua.

- a) Kuinka paljon taksikyyti maksoi euroina, kun se maksoi 226 kruunua?
b) Kuinka monta kruunua junamatka maksaa, kun sen hinta euroina on 17,50 €.

5. Päättele taulukon avulla, voiko suureiden välillä olla suora verrannollisuus.

a)

Matka (m)	Aika (min)
500	4
800	6,4
1200	9,6

b)

Tilavuus (l)	Hinta (€)
1	25
2,5	45,90
10	117

c)

Massa (kg)	Hinta (€)
2	4
3	5
5	9

Vastaukset

1. a) $x = 2$ b) $y = \frac{15}{2} = 7\frac{1}{2} = 7,5$

2. a) $x = 26$ b) $x = 35$

3. 90 minuuttia

4. a) 23,50 euroa b) 168,30 kruunua

5. a) voi b) ei voi c) ei voi

LISÄTEHTÄVÄT 5.2 KÄÄNTEINEN VERRANNOLLISUUS

1. Määritä taulukon perusteella, voiko suureiden välillä olla suora verrannollisuus, käännteinen verrannollisuus vai ei kumpaakaan.

a)

A	B
8	35
4	70
2	140

b)

x	y
5	9
3	7
1	5

c)

A	B
3	18
1	6
6	36

- A2. Määritä x , kun suureiden A ja B välillä on

a) suora verrannollisuus

b) käännteinen verrannollisuus.

A	B
5	x
8	16

3. Millainen verrannollisuus on suureiden välillä?

a) kuljettava matka ja matkaan kuluva aika, kun nopeus säilyy ennallaan

b) nopeus ja matkaan kuluva aika, kun matka säilyy ennallaan

- A4. Viljelijä arvelee, että mansikkasadon poimimiseen menee 21 päivää 15 kesätyöntekijältä. Sadonkorjuun alkaessa 2 kesätyöntekijää sairastuu, eikä pääse töihin. Kuinka kauan mansikkasadon poimimisessa kestää, kun työntekijöiden määrä on kääntäen verrannollinen kuluvaan aikaan?
5. Automatka huvipuistoon kestää 2,5 tuntia, kun keskinopeus on 80 km/h. Kuinka kauan matka kestää keskinopeudella 100 km/h? Keskinopeus ja aika ovat kääntäen verrannolliset, kun matka ei muutu.

Vastaukset

1. a) Voi olla käännteinen verrannollisuus. b) Ei voi olla kumpikaan. c) Voi olla suora verrannollisuus.
2. a) $x = 10$ b) $x = 25,6$
3. a) suora verrannollisuus b) käännteinen verrannollisuus
4. noin 24 päivää
5) 2 tuntia